

Priority SPPK

Slovenská poľnohospodárska a potravinárska komora uskutočnila dotazníkový prieskum, aké sú postoje slovenských poľnohospodárov a potravinárov pri rozdeľovaní finančného balíka z Plánu obnovy EÚ. Svoj názor v rámci dotazníka priniesli členovia SPPK a aj členovia Predstavenstva SPPK.

PRIORITA 1: OCHRANA A EFEKTÍVNE VYUŽÍVANIE PRÍRODNÝCH ZDROJOV

1. PODPRIORITA: BUDOVANIE VODOZÁDRŽNÝCH ZARIADENÍ, ZÁVLAH A HYDROMELIORAČNÝCH KANÁLOV

Zdôvodnenie: Pre zmiernenie dopadov klímy je v prípade Slovenska urgentná potreba budovania vodozadržných zariadení, závlah a hydromelioračných kanálov. Ukazuje sa ako samozrejmé, že závlahové systavy už musia byť neodmysliteľnou súčasťou poľnohospodárskej výroby vo viacerých regiónoch Slovenska.

2. PODPRIORITA: INTEGROVANÁ OCHRANA PROTI ŠKODCOM (ALTERNATÍVNE METÓDY OCHRANY RASTLÍN)

Zdôvodnenie: meniace sa choroby rastlín v dôsledku zmeny klímy, tlak na znižovanie počtu účinných látok pesticídov v EÚ podporovaný verejnou mienkou, stav životného prostredia.

3. PODPRIORITA: PROTIERÓZNE OPATRENIA A BUDOVANIE KRAJINNÝCH PRVKOV

Zdôvodnenie: Vodná erózia je najzávažnejším problémom degradácie pôdy v SR – potenciálne je ohrozených takmer 40% poľnohospodárskej pôdy. S uvedeným súvisia aj opatrenia podporujúce aplikáciu organickej hmoty do pôdy, budovanie krajinných prvkov, bezorbové technológie, pôdny pokryv (medziplodiny), zalesnenie, protipovodňová ochrana.

PRIORITA 2: DIGITALIZÁCIA

1. PODPRIORITA: DIGITALIZÁCIA PPA A ZAVEDENIE MONITOROVACÍCH KONTROL V RÁMCI SPOLOČNEJ POĽNOHOSPODÁRSKEJ POLITIKY EÚ

Zdôvodnenie: Samotná digitalizácia PPA sa týka efektívnosti, kvality a včasnosti kontrol a auditov ako aj úplnej elektronizácie podávania žiadostí o poľnohospodárske podpory. Automatizácia procesu by vylúčila subjektívne hodnotenie a nahradila ho automatizovaným vyhodnocovaním žiadostí (na základe objektívne merateľných kritérií) a tiež by znížila početnosť kontrol na mieste. Samostatným problémom v tejto oblasti je nekompatibilitnosť systémov (nájomné zmluvy a listy vlastníctva sú vedené v katastri nehnuteľností, pričom žiadosti sa podávajú (a pozemky sú evidované) v rámci LPIS).

2. PODPRIORITA: VYBUDOVANIE DIGITÁLNEJ INFRAŠTRUKTÚRY, ZLEPŠENIE KVALITY A DOSTUPNOSTI DÁT A PREPOJENIE DATABÁZ (DIGITALIZÁCIA SEKTORA)

Zdôvodnenie: Kvalitné a dostupné dáta sú základom pre efektívne fungovanie sektora a jeho riadenie.

PRIORITA 3: PRECHOD NA OBEHOVÉ HOSPODÁRSTVO (V OBLASTI PRÍRODNÝCH ZDROJOV, BIOMASY A POTRAVÍN)

1. PODPRIORITA: MODERNIZÁCIA A OBNOVA V POTRAVINÁRSKOM DODÁVATEĽSKOM REŤAZCI

Zdôvodnenie: Potravinársky priemysel je najslabším a najmenej podporovaným článkom potravinovej vertikály. Podpora by mala byť prednostne nasmerovaná do: zvýšenia spracovateľských a skladovacích kapacít, modernizácie technológií a inovácie výroby, zníženia energetickej náročnosti a zvýšenia efektivity výroby, technológií na zlepšenie a monitorovanie kvality potravinárskych výrobkov, modernizácie a rekonštrukcie výrobných objektov a laboratórií, technológií súvisiacich s vysledovateľnosťou potravín, zníženia emisií, využitia odpadov a vedľajších produktov výroby, odpadového a obalového hospodárstva.

2. PODPRIORITA: ZNIŽOVANIE POTRAVINOVÉHO ODPADU, LIKVIDÁCIA A ZHODNOCOVANIE ODPADOV, DOBUDOVANIE ČOV

Zdôvodnenie: Ako člen EÚ sa Slovensko zaviazalo, že do roku 2030 zníži potravinový odpad na polovicu. Znižovanie potravinového odpadu je tiež súčasťou stratégie Z farmy na stôl.

3. PODPRIORITA: ZNÍŽENIE ENERGETICKEJ NÁROČNOSTI ODVETVIA POLNOHOSPODÁRSTVA A POTRAVINÁRSTVA A ZVÝŠENIE PRODUKCIE OBNOVITELNÝCH ZDROJOV ENERGIE

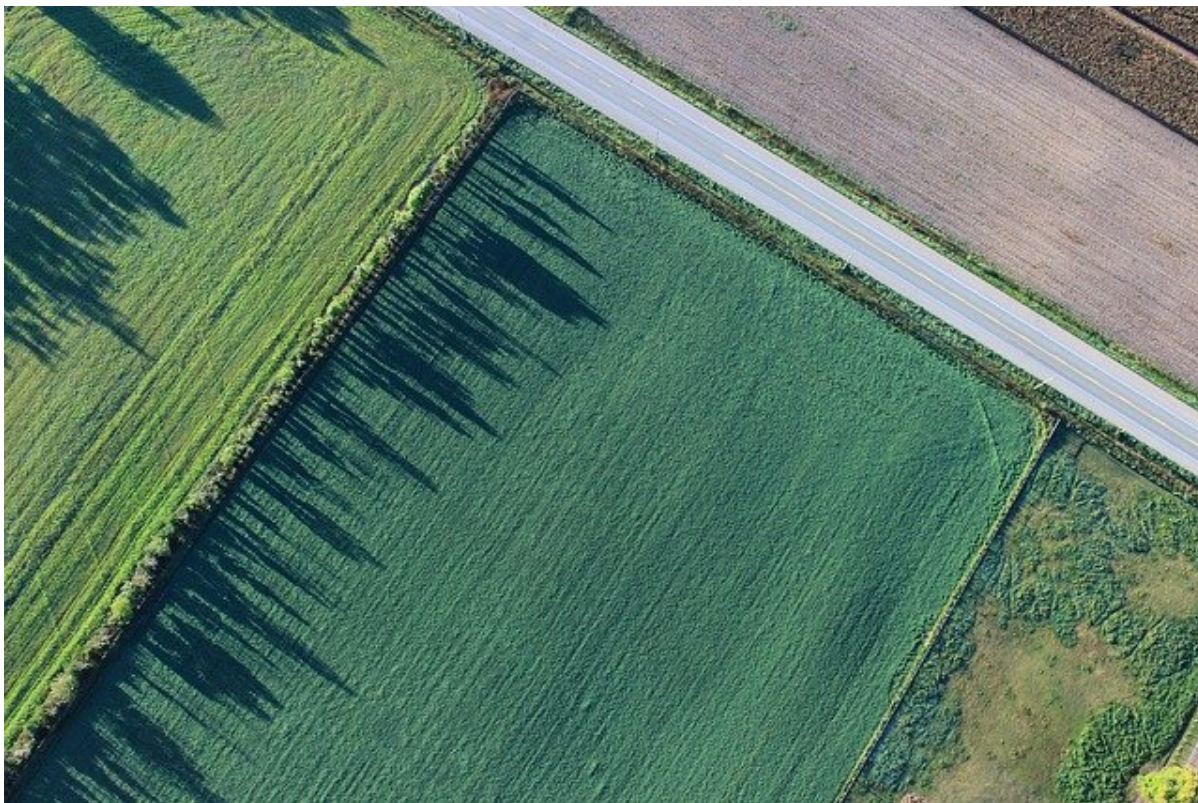
Zdôvodnenie: V pôdohospodárstve a potravinárstve sú značné rezervy v úsporách energií a energetickej efektívnosti - zateplenie budov, tepelné hospodárstvo, lepšie využívanie technologických a skladových kapacít, chýba špecifický systém energetického poradenstva pre poľnohospodárov.

4. PODPRIORITA: PRECHOD NA UDRŽATELNÉ OBALOVÉ MATERIÁLY

Zdôvodnenie: Prechod na udržateľné obalové materiály je dôležitý v súvislosti so zelenou transformáciou, špecificky v rámci stratégie Z farmy na vidličku (obmedzenie obalových materiálov a ich recyklácia).

PRIORITA 4: REFORMA PORADENSTVA, APLIKOVANÝ VÝSKUM

Zdôvodnenie: Používanie nových dostupných technológií a inovácií v poľnohospodárstve a potravinárstve je nevyhnutné na zaistenie potravinovej bezpečnosti pri súbežnom naplňaní enviro-klimatických cieľov. Bez väzby medzi výskumom a praxou a skvalitnenia a reorganizácie poradenských služieb nebudú prechod na digitálne technológie a zelená transformácia v poľnohospodárstve možné.

PRIORITA 5: KOMPLEXNÉ POZEMKOVÉ ÚPRAVY A BUDOVANIE SPOLOČNÝCH ZARIADENÍ

Zdôvodnenie: Rozdrobenosť pôdy znefunkčňuje trh s pôdou, vytvára neistotu v právnych vzťahoch,

sťažuje prenájom, resp. prevod vlastníctva (transakčné náklady) a znižuje cenu pôdy. Okrem brzdzenia rozvoja poľnohospodárstva a vidieka, vysoká fragmentácia pôdy sťažuje realizáciu klimatických a environmentálnych cieľov. Sfunkčnenie trhu s pôdou je kľúčové pre rozvoj a konkurencieschopnosť poľnohospodárstva a pre rozvoj vidieka v SR. Pozemkové úpravy tiež prispievajú k vytváraniu vidieckej infraštruktúry a krajinných prvkov.

PRIORITA 6: ZALOŽENIE RIZIKOVÉHO FONDU

Zdôvodnenie: Tzv. rizikový fond, resp. fond ťažko poistiteľných a nepoistiteľných rizík, ktorého zriadenie je v prípade Slovenska neustále odkladané, má svoje miesto v systéme riadenia rizika – zvlášť v prípade poľnohospodárskych podnikov, ktoré sú vo zvýšenej miere vystavené prírodným udalostiam s negatívnym dopadom a do značnej miery znášajú náklady prebiehajúcich klimatických zmien. Na riadenie nepoistiteľných alebo ťažko poistiteľných rizík je vytvorenie rizikového fondu efektívnejšie v porovnaní s ad hoc štátnou pomocou poskytovanou ex post v prípade katastrofických udalostí (nesystémové vyplácanie, rozpočtovo ťažko plánovateľné). Rizikový fond, resp. rizikové fondy (v prípade vytvorenia viacerých odvetvových fondov), by mali byť financované a spravované MPRV, participujúcimi poľnohospodármi a relevantnými inštitúciami (SHMÚ, ÚKSUP, ŠVSP, NPPC-VÚPOP).